

Разом з тим проведена нами робота не розв'язує всіх проблем раннього навчання дітей за сучасними інноваційними технологіями, а потребує подальшого дослідження.

Література

1. Андрусич Н. Вимоги часу: кращі технології в практику / Н.Андрусич // Дошкільне виховання. – 2002. - №1 - С.3-7.
2. Барна М.М, Гриза Л.С. Інформаційно-методичні матеріали для організації роботи з батьками : Методичний порадакий / М.М.Барна , Л.С.Гриза. – Львів : ЛОІППО. – 2002. – 84 с.
3. Закон України «Про дошкільну освіту» // Урядовий кур'єр. – 2001. - №141(серпень).-С. 12.
4. Зернятко. Програма виховання дітей раннього віку. - К., 2004. – 205 с.
5. Коментар до Базового компонента дошкільної освіти в Україні / наук. ред. О.Л.Кононко. – К. : Ред.журн. «Дошкільне виховання», 2003. – 243 с.

УДК 373.3.091.2

СВИЩО С. М., ЛАЛАК Н. В.
Мукачівський державний університет

ОСОБЛИВОСТІ ПОЗАУРОЧНОЇ ВИХОВНОЇ РОБОТИ З МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ

У Концепції Нової української школи зазначено, що важлива роль у вихованні учнів, розширенні й поглибленні їхніх знань, розвитку творчих здібностей належить спеціально організованій виховній роботі у позанавчальний час. Навчальна робота має провідне значення в задоволенні і розвитку інтересів учнів. Позакласна ж робота, яка є сполучною ланкою між навчанням у школі та позашкільною освітою, має певні переваги у цьому напрямі: широке охоплення школярів різноманітними та цікавими формами організації дозвілля, добровільність виявлення інтересу до навчальних предметів або діяльності, пов'язаної з ними, задоволення інтересів учнів у галузях знань, які виходять за межі шкільної програми.

Висвітленням питання позаурочної виховної роботи з учнями початкової школи займалися педагоги (С.П.Баранов, Л.Р.Болотіна, М.І.Боришевський, О.С.Газман, Н.Ф.Голованова, С.Г.Карпенчук, Н.В.Кудикіна, В.О.Сухомлинський, Н.Є.Харитонова та ін.); психологи (І.Д.Бех, Л.С.Виготський, Д.Б.Ельконін, А.В.Запорожець, С.Д.Максименко, В.С.Мухіна, Е.А.Панько та ін.), методисти-практики (Г.І.Бережна, Н.А.Іванова, В.І.Марченко, О.А.Тарасова, М.І.Яблучникова та ін.).

Доповнює і поглиблює процес виховання позаурочна виховна робота, яка здійснюється під час навчання учнів. У педагогічній літературі використовують терміни: «позанавчальна», «позаурочна», «позакласна», «позашкільна робота», але інколи зустрічаються протиріччя у їх використанні. Спробуємо визначити сутність цих понять. Б. Кобзар під позанавчальною виховною діяльністю розуміє «цілеспрямовану навчально-виховну роботу зі школярами, що її організують і здійснюють вчителі, вихователі в різних школах в позаурочний час» [1, с. 223]. Канішевська Л. В. дає визначення позаурочної виховної діяльності, як організованих і цілеспрямованих занять, що проводяться в

позаурочний час для розширення і поглиблення знань, умінь і навичок, розвитку самостійності індивідуальних здібностей і нахилів учнів, а також задоволення їхніх інтересів і забезпечення корисного відпочинку [1, с. 122].

Специфіка організації позаурочної виховної роботи молодших школярів виступає у найрізноманітніших напрямках виховного процесу. Так, учені зазначають, що характер розвитку бережливості неоднаковий в учнів різних вікових груп. У першому класі дитина має зробити важливий крок у своєму моральному розвитку – від бережливості у ставленні до своїх особистих речей піднятися до усвідомлення відповідальності за збереження всього, що належить колективу, класу, школі, суспільству загалом. Найефективнішим у виховних впливах будуть, наприклад, показ, тобто всі форми унаочнення. Завдяки яскравості сприймання, пам'яті, схильності до фіксації уваги на деталях молодші школярі порівняно швидко засвоюють ті, чи інші нормативні вимоги, правила [2, с. 45].

До прикладу, виконуючи позаурочну роботу з екологічного виховання молодших школярів, учителю слід урахувувати, що діти оцінюють природу та її процеси як необхідні в життєдіяльності людей. Трудове виховання молодших школярів є дуже важливим, оскільки дитина молодшого шкільного віку ще не має досвіду, знань, умінь і навичок поведінки, які потрібні їй для трудової і суспільної діяльності. Формування цих якостей здійснюється через родинне виховання, яке ставить дитину в центрі виховного процесу, сприяє реалізації її права на власну думку, на вільне виявлення своїх нахилів і здібностей.

Як показує досвід, організовуючи позаурочну роботу з молодшими школярами, необхідно використовувати такі ефективні форми, як систематичну спільну працю батьків і дітей, спільне проведення дозвілля (шкільні та народні свята), складання сімейного літопису, що сприяють формуванню моральної свідомості молодшого школяра, його духовної культури, пошвавленню інтересу до історії народу, його традицій і звичаїв.

Таким чином, з огляду на специфіку позаурочної виховної роботи в початковій школі, на основі аналізу поглядів педагогів і психологів на означену проблему можемо визначити педагогічні умови ефективної організації виховної роботи молодших школярів в позаурочний час. З-поміж них:

- провідна роль педагога щодо об'єднання зусиль батьків, позашкільних закладів освіти, громадськості;
- забезпечення особистісної активності молодших школярів у різноманітних формах колективної діяльності;
- домінуючий характер ігрової діяльності за усіма напрямками позаурочної виховної роботи з молодшими школярами;
- залучення дітей до планування діяльності класного колективу;
- забезпечення такої системи перспектив, яка б відповідала інтересам як всього дитячого колективу, так і кожного окремого школяра.

Література

1. Карпенчук С. Г. Теорія і методика виховання : навч. посіб. / С. Г. Карпенчук – К. : Вища шк., 2005. – 343 с.

2. Трофанова М. Виховання молодших школярів у системі позанавчальної діяльності / М. Трофанова // Рідна школа. – 2000. – № 9. – С. 44-47.

УДК 378.1

СИДОР М. І., МОЧАН Т. М.
Мукачівський державний університет

ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ЯК ЧАСТИНА ЗАГАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ

Українська педагогічна наука й освітньо-виховна практика, увібравши найновіші досягнення сучасної педагогічної теорії, прагне забезпечити підготовку молодого покоління українців до життя в нових суспільних умовах, сформувати в них готовність, прагнення активно впливати на утвердження нових суспільних ідеалів і духовних цінностей, формування художньо-естетичної культури.

Результати аналізу наукових досліджень питань естетичного виховання дали змогу з'ясувати, що ця проблема була і є предметом вітчизняної та зарубіжної історичної, філософської, психологічної, педагогічної й історичної науки. Теоретичні основи національного виховання, зокрема естетичного виховання як соціокультурного феномену представлено у працях І. Беха, А. Бойко, М. Євтуха, С. Гончаренка, О. Ростовського, О. Савченко, О. Сухомлинської та ін.

Проблеми естетичного виховання школярів були предметом вивчення багатьох науковців (В. Верховинець, А. Макаренко, С. Миропольський, В. Сухомлинський та ін.). Вони вказували на необхідність створення системи безперервної естетичної освіти і виховання учнівської молоді.

Вивчення матеріалів, наукових, публіцистичних праць дають підстави стверджувати, що концептуальні положення, обґрунтованих освітніми діячами з проблем естетичного виховання підростаючого покоління, мають теоретичний і практичний інтерес. У процесі виховання відбувається формування особистісних моральних якостей на основі перетворення загальнолюдських принципів моралі, збагачених моральним досвідом свого етносу, знанням і розумінням національних цінностей. При цьому важливо враховувати соціокультурне оточення учнів, етнокультурні особливості того чи іншого регіону, соціокультурну ситуацію в країні, світі, професійні та особистісні якості педагогів і педагогічного колективу.

Гармонійність естетичного виховання, як відомо, важлива для дітей різного віку. Але ніхто не потребує її так, як молодші школярі. Обумовлено це тим, що художні враження залишаються в їхній пам'яті надовго, іноді на все життя, тому необхідні правильні співвідношення усіх впливів на дитину, при цьому слід враховувати вікові особливості, що допомагає встановити, які саме форми, засоби та види діяльності для художнього розвитку особливо ефективні в тому чи іншому віці [1, с.23].

Естетичне ставлення до життя визначає такі особистісні тенденції: бачення, розуміння, освоєння, створення краси і гармонії у праці, пізнанні,

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>